

EFBH-standpunt over het EU-emissiehandelssysteem en het EU-koolstofgrenscorrectiemechanisme

Dit standpunt over CBAM en EU-ETS belicht enkele belangrijke overwegingen, zoals de noodzaak om extra sectoren in CBAM op te nemen om marktverstoringen te voorkomen. Een CBAM moet ook de kosten in verband met indirecte emissies omvatten en van toepassing zijn op alle stadia van de toeleveringsketen en niet alleen op het eindproduct. De door CBAM gegenereerde inkomsten moeten worden gebruikt voor het ontsluiten van belangrijke doorbraaktechnologieën in de betrokken sectoren en het mechanisme moet gebaseerd zijn op geverifieerde emissies van importeurs. Anderzijds zijn wij van mening dat de uitvoer op soortgelijke wijze moet worden aangepakt om gelijke concurrentievoorwaarden te waarborgen.

Achtergrond

De EFBH staat volledig achter de doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen die zijn vastgelegd in de Europese Green Deal, samen met de Overeenkomst van Parijs, en verwelkomt de Europese ambities om tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken. De Europese Raad van december 2020 heeft zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel van de Europese Commissie om het hoofdstreefdoel te verschuiven van ten minste -40% naar ten minste -55% (ten opzichte van de niveaus van 1990). De EFBH dringt er echter op aan dat de groene overgang ook inclusief moet zijn: geen enkele werknemer mag in de steek gelaten worden! Dit is niet zomaar een slogan, maar moet een cruciale pijler zijn om een sociale en rechtvaardige overgang te bewerkstelligen. Daarom onderstrepen de EFBH en haar leden het belang van een evenwicht tussen een ambitieus klimaatbeleid als de European Green Deal en een ambitieus industriebeleid dat een sterke industriële basis in Europa garandeert.

Vandaag zijn gebouwen goed voor 40% van het energieverbruik en voor ongeveer 40% van de CO₂-uitstoot. Het verminderen en koolstofvrij maken van het energieverbruik voor verwarming, koeling en gebruik van gebouwen zijn cruciaal voor de overgang naar een klimaatneutraal Europa tegen ten laatste 2050. Aangezien de meeste gebouwen die we in 2050 zullen betrekken, al zijn gebouwd, bestaat de grootste uitdaging erin deze 210 miljoen bestaande gebouwen te renoveren. Het jaarlijkse renovatietempo van het gebouwenbestand varieert van 0,4% tot 1,2% in de lidstaten. Om de doelstellingen van de EU op het gebied van energie-efficiëntie en klimaat te verwezenlijken, moet dit percentage ten minste verdubbelen.

Volgens gegevens van EUROSTAT is de cementinvoer in de EU uit niet-EU-landen de afgelopen vijf jaar (2016-2020) met 160% gestegen, en alleen al in 2020 met 25% - met aanzienlijke pieken in de landen die aan de internationale handelsroutes zijn blootgesteld. Er is dringend behoefte aan alternatieve bedrijfsmodellen waarbij cementklinkers, het meest CO₂-intensieve onderdeel van cement, buiten de Europese Unie wordt geproduceerd en wordt ingevoerd om in Europa te worden gemalen, met banenverlies als gevolg. We zijn nu reeds getuige van een verergering van deze tendensen. Ze kunnen alleen maar leiden tot een aanzienlijke toename van de CO₂-uitstoot op wereldschaal, naast de sluiting van fabrieken in Europa, die nu reeds aan de gang is.

De Europese cementindustrie wordt blootgesteld aan koolstoflekage, zowel aan de landgrenzen van de EU als in de havens. De productie van cementklinkers door de niet-ETS-landen zal steeds concurrerender worden, als deze landen niet hetzelfde niveau van CO₂-kosten hoeven te dragen. In deze context zal de lokale productie in de EU en de betaling van de CO₂-gerelateerde kosten minder concurrerend zijn dan de invoer uit offshore locaties die niet onder de emissiehandelregeling vallen, met de extra kosten van het vervoer van het product naar de EU. Een dergelijke impact zal in heel Europa voelbaar zijn, met een specifieke nadruk op sommige regio's aan de buitengrenzen van de EU. In feite zijn deze regio's door hun ligging meer blootgesteld aan de handel in klinkers en cement.

Daarom is een CBAM onontbeerlijk om ervoor te zorgen dat leveranciers uit de EU en van buiten de EU op dezelfde CO₂-kostenbasis concurreren. Bij gebrek aan gelijke concurrentievoorwaarden zal de EU-industrie waarschijnlijk een concurrentienadeel blijven ondervinden, wat zal resulteren in een groter marktaandeel van minder CO₂-efficiënte cementsoorten en het risico van fabriekssluitingen, met alle sociale en arbeidsgevolgen van dien, in de hele EU.

Belangrijkste overwegingen:

- **Aanvullende sectoren moeten in het CBAM worden opgenomen om marktverstoringen te voorkomen**

De werkingssfeer omvat uitsluitend: ijzer en staal, cement, aluminium, meststoffen, raffinaderijen, elektriciteit. De EFBH is echter van mening dat het belangrijk is dat zoveel mogelijk sectoren worden opgenomen - het beginsel moet zijn dat het koolstofgrensmechanisme in de ruimste zin van toepassing zal zijn en dat niet moet worden getracht tussen sectoren te differentiëren. Indien een mechanisme beperkt blijft tot slechts enkele sectoren of subsectoren, zal het onvermijdelijk leiden tot concurrentievervalsingen op de interne markt van de EU. Deze marktverstoringen zouden aanzienlijke gevolgen hebben voor de benedenstroomse markten zoals de bouwsector. Daarom vinden wij dat een koolstofgrensmechanisme moet gelden voor alle sectoren die onder het EU-ETS vallen.

- **Het CBAM moet ook de kosten in verband met indirecte emissies omvatten**

Indirecte emissies moeten worden opgenomen in het CBAM en er moet terdege rekening worden gehouden met de emissies van het weg- en zeevervoer. Zij brengen een aanzienlijke kostenstijging met zich, niet alleen voor de invoer uit derde landen, maar vooral voor het vervoer van brandstof. De ontwerpverordening heeft geen betrekking op indirecte emissies, die pas in de toekomst zouden worden beoordeeld. Integendeel, het opnemen van indirecte emissies in een CBAM is van cruciaal belang om een gelijk speelveld te creëren, aangezien deze nog belangrijker zullen worden naarmate energie-intensieve industrieën hun productieprocessen koolstofarmer maken. De indirecte kosten van de Europese cementindustrie, die nu al aanzienlijk zijn, zullen in de toekomst inderdaad stijgen naarmate belangrijke ontkolings technologieën worden ingevoerd. Zo leidt de installatie van koolstofafvangtechnologie tot een aanzienlijk grotere vraag naar elektriciteit in een cementfabriek. Het is daarom van cruciaal belang dat indirecte emissies in de voorstellen van de Commissie worden opgenomen, zodat de concurrentievoorwaarden tussen leveranciers uit de EU en van buiten de EU volledig gelijk zijn en het koolstofarm maken van de Europese industrie verder wordt vergemakkelijkt.

- **De CBAM-inkomsten moeten het koolstofarm maken van energie-intensieve industrieën ondersteunen**

In de ontwerp-ETS-richtlijn wordt gesuggereerd dat de gratis toewijzing van emissierechten die niet langer aan de CBAM-sectoren wordt verstrekt, zal worden geveild en dat de opbrengsten naar het innovatiefonds zullen gaan, waar "bijzondere aandacht moet worden besteed aan projecten in CBAM-sectoren". **De door het CBAM gegenereerde inkomsten moeten worden gebruikt voor het ontsluiten van belangrijke doorbraaktechnologieën in de bestreken sectoren** en zullen ook worden gebruikt ter ondersteuning van het koolstofvrij maken van de energie-intensieve sectoren die onder dit instrument vallen. Er moet worden gedacht aan een specifieke rol voor het versnellen van innovatie en het ondersteunen van een rechtvaardige overgang.

- **Kosteloze emissierechten**

Volgens de Commissie zal het CBAM enkel van toepassing zijn op het aandeel van de CO₂-emissies dat niet geniet van de kosteloze emissierechten volgens het EU-ETS. Het CBAM zal in zijn eerste fase tussen 2023 en 2026 alleen informatie verzamelen over de werkelijke emissies. Vanaf 2026 wordt het CBAM ten uitvoer gelegd en zal het de echte CO₂-emissies in derde landen en het herziene EU-ETS – met name over de afbouw van de beschikbare kosteloze emissierechten - weerspiegelen. Wij zijn van mening dat **kosteloze emissierechten onder bepaalde voorwaarden kunnen worden voortgezet totdat vanaf 2026, wanneer het CBAM van kracht wordt, strengere regels zullen gelden**. De EFBH is van mening dat de voortzetting van gratis emissierechten voorts afhankelijk moet worden gesteld van de toezegging van de cementindustrie om kwaliteitsbanen en geïntegreerde cementproductiefaciliteiten in de EU te behouden, de bij- en omscholing van cementarbeiders en de investeringen in groene technologieën te bevorderen.

- **CBAM en zijn werkingssfeer**

Het CBAM moet bindende plannen overwegen om te investeren in het koolstofvrij maken van de Europese industriële installaties en het behoud van de bijbehorende banen. Er zijn 35.000 directe banen in de cementsector en ongeveer 100.000 indirecte banen, zowel in de cement- als in de betonbranche. Dit zijn kwaliteitsbanen die beschermd en behouden moeten worden. Als gevolg van de nieuwe manieren van fabricage, energie-efficiëntienormen en het gebruik van alternatieve brandstoffen in de fabrieken, zullen nieuwe beroepen ontstaan. Er zal meer moeten worden geïnvesteerd in opleiding en omscholing van werknemers. Door de vergroening en digitalisering van de cementindustrie zal er behoefte zijn aan de nieuwe beroepen.

- **Een koolstofgrensmechanisme moet gebaseerd zijn op geverifieerde emissies van importeurs.**

Uiterlijk op 31 mei van elk jaar moeten de importeurs bij de bevoegde autoriteit een CBAM-aangifte indienen waarin zij voor het voorgaande kalenderjaar een gedetailleerd overzicht geven van de totale hoeveelheid van elk type ingevoerde goederen, de totale ingebedde emissies en het aantal CBAM-certificaten dat overeenstemt met de totale ingebedde emissies in de ingevoerde goederen. **Het CBAM moet de invoerders sterk aanmoedigen om gebruik te maken van geverifieerde emissies - zoals installaties in de EU krachtens de EU-ETS-regels.**

Wij verwelkomen de ambitie van de Commissie om ervoor te zorgen dat *"ingevoerde producten worden onderworpen aan een regelgevingssysteem dat koolstofkosten hanteert die gelijkwaardig zijn aan de kosten die anders in het kader van het EU-ETS zouden zijn gedragen"* (overweging 13). De tekst moet echter worden aangescherpt om ervoor te zorgen dat deze gelijke concurrentievoorwaarden daadwerkelijk worden gehandhaafd. Het is van cruciaal belang dat de berekening van de *"ingebedde emissies"* van ingevoerde goederen, zoals gedefinieerd in bijlage 3, nauw aansluit bij de methoden die in het EU-ETS worden gebruikt. De in bijlage V van de huidige ETS-richtlijn neergelegde beginselen moeten worden toegepast om de betrouwbaarheid, de geloofwaardigheid en de nauwkeurigheid van de bewakingssystemen en de gerapporteerde gegevens te garanderen; zoals in diezelfde bijlage V is bepaald, moeten de verificateurs onafhankelijk zijn van de exploitant en hun werkzaamheden op degelijke, objectieve en professionele wijze uitvoeren.

Wil een mechanisme succesvol en eerlijk zijn, dan is het belangrijk dat het gebaseerd is op werkelijke en geverifieerde emissies. Dit is met name van cruciaal belang in het geval van cement, waar verschillende soorten cement met verschillende koolstofintensiteit kunnen worden geproduceerd. Producenten uit derde landen zouden een beroep doen op een door de EU geaccrediteerde certificeringsinstantie om het CO₂-gehalte van hun product te bepalen.

- **De export moet op dezelfde wijze worden aangepakt om gelijke concurrentievoorwaarden te waarborgen.**

Het CBAM heeft geen betrekking op de uitvoer van koolstoflekkende producten uit Europa naar derde landen.

- **Verschuiving van hulpbronnen om koolstofkosten op de thuismarkt of de exportmarkt te vermijden.**

Dit zou de milieueffectiviteit van het mechanisme kunnen ondermijnen. Het verschuiven van hulpbronnen is de mogelijke toewijzing van minder koolstofintensieve materiaalproductie buiten de EU naar de uitvoer naar de EU. Als gevolg van een dergelijke verschuiving van hulpbronnen zou de EU-productie kunnen worden vervangen door extra invoer, wat zou leiden tot een toename van de totale productie en emissies buiten de EU om aan de vraag te voldoen (koolstoflekkage).

Brussel, december 2021

European Federation
of Building
and Woodworkers

**European Federation of
Building and Woodworkers**
Rue Royale 45, box 1
1000 Brussels
Belgium
Tel. +32 2 227 10 40
info@efbww.eu
www.efbww.eu